

Triple-A vereniging opgericht 20-10-1992.
Correspondentieadres:
Secretaris Joost Wesselingh
Burmaweg 4 2381 NZ Zoeterwoude

NIEUWSBRIEF

Inhoudsopgave

pag

<i>Beste Leden</i>	<i>2</i>
<i>Notulen Jaarvergadering 2009</i>	<i>3</i>
<i>Bedrijfsbezoek Ketelaar-Mulder</i>	<i>7</i>
<i>Meekma's Vizie 17 maart 2009</i>	<i>9</i>
<i>Geiten analyseren Meekma</i>	<i>10</i>
<i>Weeks Analysis op Jersey Island</i>	<i>13</i>
<i>Helicopterview ontbreekt bij exterieurbeoordelen</i>	<i>17</i>

Guntler Postler geeft gepassioneerd uitleg over levensduurfokkerij

Beste leden,

2009 is voor onze vereniging een mooi jaar geworden. Eerst in februari de jaarvergadering van vorig jaar, en op 28 november weer een mooie bijeenkomst. Met een goede opkomst van 108 personen, en opvallend veel jonge boeren naast de vertrouwde gezichten, en dat is alleen maar goed, wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Niet dat ik twijfel aan de toekomst van Triple-A, want wat een uniek instrument hebben wij daarmee in handen. Uniek omdat in 65 jaar tijd niemand iets gevonden heeft dat door Bill Weeks niet goed op papier is gezet. Hij zag de verbanden en heeft daar groepen van kwaliteiten aan verbonden. De verbanden tussen alle lichaamsonderdelen blijven altijd zo, dat kwam ook mooi naar voren in de presentatie van Gunter Postler, hij begon met de anatomie van het rund en daarvoor had hij ook oude foto's en plaatjes van muurschilderingen van koeien van lang geleden meegenomen om aan te tonen hoe het oerrund er uit zag voordat de mens zich met de fokkerij ging bemoeien. In die periode is de koe al aan allerlei modeverschijnselen en fokdoelen blootgesteld, maar altijd weer slaat het fokdoel door. Toen in de jaren '70 het fokdoel 100% productie werd, wat op dat moment ook nodig was, heeft men dat veel te lang vast gehouden en werd nergens anders naar gekeken. Pas halverwege jaren '90 hebben de foktechnici de geluiden uit de praktijk gehoord en kon het anders denken beginnen: er is meer dan produktie, er is ook reproductie, gezondheid en noem het allemaal maar op, resulterend in een hogere levensproductie. Gerard Scheepens heeft ons de nieuwste mode uit de doeken gedaan: Genomic selection. Daar wordt door de meeste ki's vol op ingezet en ze verkopen dit onbetrouwbare product zo, dat als je het niet gebruikt je binnen de kortste

keren mijlen ver achter loopt. Ik denk dat het verstandiger is om betrouwbare bewezen stieren uit goede koefamilie's met hoge (levens)producties te gebruiken, omdat deze koeien wel goed moeten zijn, anders waren ze niet zo oud geworden (Postler). Dat betekent niet dat je nooit eens een gokje moet wagen, en zeker als KI moet je nieuwe hulpmiddelen uitproberen, maar niet als doel gebruiken, en om er nu vol op in te zetten?

En hoeveel vertrouwen hebben ze er nu werkelijk zelf in? Als het werkt behoeft je niet hetzelfde aantal stieren in te zetten dan je eerst deed, want als het werkt hebben we straks een paar honderd stieren die allemaal goed genoeg zijn om fokstier te worden.

Nee, laten we maar rustig afwachten, de tijd zal het leren en de enige onafhankelijk en niet commerciële partij in dit verhaal, de koe zelf zal het ons vertellen, want de koe liegt nooit.

Ik heb veel reacties gehad op de jaarvergadering, en ook best wel uiteenlopende reacties op de sprekers, maar over 1 aspect waren ze allemaal gelijk: wat is er toch altijd een goede sfeer, in de vergadering maar zeker ook tijdens de pauze's. We zijn een vereniging van onafhankelijke denkers, kenmerk van een onafhankelijke denker is dat je open-minded bent, dat je graag van een ander wat wil leren en van wat je weet wat wil delen. En zo kom je in gesprek met elkaar, of je iemand bij wie je aan tafel zit nu kent of niet, dat maakt niet uit. En dat is ook de reden waarom Triple-A alsmaar groeit, open-minded, onafhankelijk. En niet domweg achter de kudde aanlopen. Laatst las ik een spreuk die bij een collega veehouder in de keuken hangt, die ging als volgt: Wie altijd achter de kudde aanloopt, loopt meestal in de stront.

Laten we dat voorkomen door gewoon zelf te blijven denken, dan

kun je dat wat we op de jaarvergadering gehoord hebben voor je zelf afwegen en het zal je helpen de juiste keuze's te maken, elke dag weer.

Ik wil U alle goeds voor 2010 toewensen.

De voorzitter.

Notulen jaarvergadering Triple-A vereniging 2009

Voorzitter Johan van Houwelingen opent de vergadering in de vergaderruimte bij Shortgolf Swifterbant te Swifterbant op 28 november 2009. Aanvangstijd 10.15. Iedereen wordt welkom geheten en in het bijzonder de sprekers Gunter Postler uit Duitsland, Anne Koekkoek en Gerard Scheepens

Dit is een ander trio sprekers dat in de uitnodiging vermeld stond. Sebastiaan Huisman uit Polen heeft zich ziek af moeten melden. Het bestuur heeft Anne Koekkoek bereid gevonden om Huisman ter elfde uren te vervangen. Koekkoek is een biologische melkveehouder uit Harlingen, hij fokt net als Sebastiaan Huisman koeien volgens de theorie van Bakels. Koekkoek wordt bedankt voor zijn hulp. Doordat Postler te maken heeft met een gewijzigd reisschema, is de volgorde van sprekers als volgt gewijzigd: Postler en Koekkoek voor de lunch, Scheepens erna.

De voorzitter legt uit dat het bestuur het nodig vond om het fokkerij-onderwerp van de laatste 2 jaar, eens goed uit te laten leggen. In de fokkerij wordt nu net gedaan of alles anders wordt, dat alle fokkerijproblemen binnen de kortste keren tot het verleden behoren. Er heerst eenzelfde euforische stemming als toen het inet-systeem geïntroduceerd werd, maar is dat wel terecht en lopen we niet tegen andere problemen aan? Wordt de kloof tussen theorie en praktijk niet

te groot? We hopen daar vandaag antwoord op te krijgen.

De andere sprekers benaderen de fokkerij niet vanuit de statistiek maar vanuit de biologie.

Vandaag zal het niet zoveel over triple-A gaan. Fokkerij is meer dan een bepaalde methode van stieren fokken, een goede stier vinden is 1, hem goed gebruiken is 2.

Triple-A geeft aan welke kwaliteit een koe in haar bouw tekort komt om te presteren zoals van haar verwacht wordt. Hoe meer kwaliteiten in haar bouw, hoe meer kans dat de genetische potentie waargemaakt wordt. Een gezonde en functionele koe, zal het gemakkelijker doen, zal je meer werkplezier van hebben en zul je gemakkelijker wat aan kunnen verdienen, en daar gaat het uiteindelijk om.

Ingekomen stukken en mededelingen

- De vereniging is bezig met het opzetten van een website voor haar leden*
- Jurjen Groenveld is vanaf vorig jaar de vierde aAa-analyseur in Nederland*

Notulen jaarvergadering voorjaar 2009

Er zijn geen opmerkingen over de notulen van de jaarvergadering met bedrijfsbezoeken aan Martie Hoogeveen en John de Vries eerder dit jaar. De notulen worden vastgesteld.

Financien

Penningmeester Eelco Zandvliet doet verslag over de financiën en geeft tekst en uitleg bij de begroting (zie bijlage), die verspreid in de zaal te verkrijgen waren.

Kascommissieleden Piet de Boer en Jan van der Weerd zijn vandaag niet aanwezig, maar hebben het bestuur laten weten akkoord te gaan met de cijfers. De aanwezige leden hebben verder geen vragen.

Bestuursverkiezing

De bestuurstermijnen (5 jaar) van Catrinus Deinum en Joost Wesselingh zitten erop. Beide geven aan nog een volgende termijn zitting te willen nemen in het bestuur. Er zijn geen tegenkandidaten aangemeld en het tweetal wordt zo herkozen. Beide heren danken de vergadering. Bestuurslid Carolien Groenewegen geeft aan met bestuurswerk te willen stoppen. Het melkveebedrijf is beëindigd en een studie is opgestart. De vacature blijft voorlopig vacant. De opzegging heeft te kort voor de jaarvergadering plaatsgevonden om een nieuwe goede kandidaat te kunnen presenteren.

Rondvraag

Vraag: Kan de nieuwsbrief voortaan per e-mail worden toegezonden?

Antw: Daar wordt over nagedacht in combinatie met de website, maar het bestuur is van mening dat de nieuwsbrief daarnaast ook per post moet worden verzonden. Zo wordt de kans vergroot dat ook andere mensen dan de leden de informatie tot zich kunnen nemen

Gunter Postler

Gunter Postler kreeg als eerste het woord, de Duitse wetenschapper begeleidt 300 Beierse fokkers (en 1000 fokkers wereldwijd) die werken volgens de ideeën van professor Bakels. Hij werkte samen met professor Bakels die in de jaren 50 met drie Amerikaanse lijnen geselecteerd op levensproductie ging fokken. Het idee hierachter is simpel. Hoge levensproductie x meerdere generaties betekent een erfelijk hoge levensproductie.

Postler begint zijn betoog met een uitleg over natuurgemaakte fokkerij. Ten eerste moet Fokkerij ethisch verantwoord zijn, wat inhoudt dat de dieren een goed leven moeten hebben. Verder pleit hij ervoor dat we in de fokkerij aandacht moeten hebben hoe de koe in de natuur leeft en dat dit door jarenlange natuurlijke

selectie een koe ontstaan is die zelfredzaam was. Daarnaast pleit Postler voor fokkerij op basis van meerdere generaties hoge levensproducties, een gezonde omgeving met veel licht en lucht en gezonde voeding, waarbij doelt op veel ruwvoer. Het unieke van een herkauwer is dat hij van een product wat voor menselijke consumptie waardeloos is, het meest hoogwaarde eiwit van kan maken wat je maar kan bedenken.

Postler toont vervolgens enkele oude tekeningen, in 1890 was het Mechthilde die op hoofdzakelijk gras en een beetje brok over 7 dagen gemiddeld 51 kg melk wist te produceren. Hiermee gaf hij aan dat dit nu op zo'n simpel rantsoen nog een geweldige prestatie is en dat we eigenlijk genetisch gezien niets vooruit zijn gegaan.

Vanuit de evolutie is een koe een loopdier, herkauwer en zoogdier, dit vereist kwaliteiten die je in haar lichaamsbouw terug ziet. De ruglijn van een koe hoort dan ook wat verzonken te zijn omdat een koe met een kaarsrechte rug niet soepel kan lopen volgens Postler, denk maar aan een paard, die heeft ook geen rechte rug.

Je moet van dit soort koeien leren en terug kijken welke kwaliteiten ze hebben. Wij zijn als mens teveel gaan sleutelen hoe een koe eruit zou moeten zien met alle gevolgen van dien. Postler is dan ook geen voorstander van fokkerij waar eenzijdig op bepaalde onderdelen wordt gefokt of bio en gentechnieken aan te pas komen. Als je aan 1 schroef draait, draaien er vele andere mee. Daar kom je dan jaren later weer achter wanneer het veel schade met zich meegebracht heeft.

Wanneer je op levensproductie fokt moet de productie, gezondheid en fitness wel van goed niveau zijn anders had ze die prestatie niet gehaald.

Postler laat een berekening zien dat de gemiddelde gebruiksduur in

Nederland en Duitsland niet verder reikt dan maar 2.5 tot 2.9 jaar. In Amerika en Israel is dat maar 1.8 tot 2.2 jaar. De opfokkosten zijn binnen dit plaatje erg hoog en van alle koeien moeten kalveren aan worden gehouden om voor genoeg vervanging te zorgen. Dit brengt met zich mee dat er geen ruimte blijft in de veestapel te selecteren. Als de gebruiksduur gemiddeld maar 2.7 jaar is heb je gemiddeld maar net een koekalf van 1 koe. Het is de vraag of je dit nog fokkerij kan noemen, Fokkerij is tegenwoordig pure commercie, alles moet groter, beter, sneller en nieuwer. Postler laat een grafiek zien wanneer de gebruiksduur van 2.5 tot 4.7 verhoogt wordt. Omdat de koeien ouder worden gaat de gemiddelde productie per koe omhoog, hierdoor kunnen er minder koeien gemolken worden gaat het vervangingspercentage omlaag en verdubbeld de gemiddelde levensproductie per koe. Wat opvalt uit een grafiek is dat in een situatie van een gebruiksduur van 2.5 de veestapel uit 40% vaarzen bestaat en bij een hogere gebruiksduur een veel mooiere opbouw van de veestapel ontstaat en hij laat zien dat de winst per koe bij een oudere veestapel toeneemt. Een vraag vanuit de zaal was wat de gemiddelde gebruiksduur bij de veehouders die hij begeleid. Postler gaf aan dat er voldoende voorbeelden van bedrijven zijn die ver boven de 4.7 jaar uitkomen. De fokkerij van Bakels bestaat uit 3 lijnen met hoge levensproducties die vervolgens met elkaar gekruist worden. Door lijnenteelt op deze 3 lijnen toe te passen worden de genen om oud te worden verankerd. Op de vraag of het gevaar van inteelt niet om de hoek lag zei Postler niet bang voor lijnenteelt te zijn zolang er maar geen erfelijke gebreken aanwezig zijn. Om daar achter te komen heeft je maar 3 x een dochter, vader paring te maken en wanneer daar

geen nakomelingen van komen met erfelijke gebreken, weet je voor 99% zeker dat deze niet aanwezig zijn.

Lijnenteelt is iets wat vroeger heel veel werd toegepast, het is zelfs zo dat alle huisdieren zijn ontstaan aan de hand van lijnenteelt, dit gaat dus veel verder dan alleen het rund, ook het varken, paard, hond etc. zijn zo ontstaan.

Postler legt na het tonen van enkele koeien met hoge levensproducties uit welke kwaliteiten opvallen om tot zulke prestatie te komen: een goede weerstand, laatrijphed, functionele lichaamsbouw, stabiele stofwisseling en goed karakter.

Anne Koekoek

Om het verhaal van Postler te verduidelijken hoe het fokken op levensduur in de praktijk gaat was Sebastiaan Huisman uitgenodigd. Door ziekte was Huisman niet aanwezig en is Anne Koekoek uit Harlingen gevraagd om een inleiding over zijn bedrijf te houden.

Anne Koekoek is in Nederland gebruiker van de levensproductie theorie van Bakels. Daarnaast laat hij al 17 jaar zijn koeien coderen met aAa. Op het biologisch en zelf zuivelend bedrijf van Koekoek zijn de koeien gemiddeld 6 jaar en 1 maand oud. Hiermee wordt onderstreept dat de filosofie op levensproductie werkt. Koekoek is jaren geleden begonnen met het gebruik van stieren uit koeien de een hoge levensproductie hadden, want die levensproductie wordt doorgegeven. De vaarskalveren worden alleen aangehouden uit oude koeien die zich al hebben bewezen. Stiertjes die voor natuurlijke dekking worden gebruikt komen uit moeders die minimaal 100.000 kg melk hebben geproduceerd. De oudste koeien zijn 13-15 jaar oud en volgens Koekoek kunnen zij nog jaren mee omdat zij nooit ziek zijn. Omdat het bedrijf biologisch is wordt er geen penicilline gebruikt, maar dat hoeft ook niet. De koeien zijn vrij hard en zijn aan het

systeem van het bedrijf aangepast. Een uitspraak is "een koe moet gezond zijn en moet zich zelf gezond houden". Bij de HF koeien lopen de lijnen terug op Breezewood Patsy Bar Pontiac een koe met een levensproductie van 193.000 liter. Koekoek heeft door middel van 2 stieren Cadillac en Barbarosa zijn veestapel opgebouwd. Er worden koeien gemolken met als vader o.a. Penstate, Tops en Juror. Stieren die worden gebruikt zijn o.a. Ramos, Rembrand, Vic Kai en Frosty. Naast HF worden er ook Brown Swiss en Fleckvieh stieren ingezet. Deze moeten ook weer uit 100.000 kg koeien komen. De reden om andere rassen te gebruiken is vooral de gehalten in de melk voor het zelfzuivelen. Het enthousiaste verhaal wordt afgesloten met "je verdient pas aan genetische vooruitgang als je koeien meerdere lactaties meegaan".

Gerard Scheepens

Gerard Scheepens, werkzaam bij KI Samen als directeur, hield 's middags een helder verhaal over genomics. De titel hiervan: "Ook sprookjes hebben een boodschap!". Uit de titel blijkt al dat Scheepens sceptisch is over hoe genomics momenteel gepresenteerd wordt. Je moet eerst weten wat je wilt en wat is je doel? En wat wil je bereiken. Genomics wordt met economie vergeleken, namelijk de wetenschap die je morgen verteld, waarom de voorspelling die je gisteren deed, vandaag niet zijn uitgekomen. Er zijn goede voorbeelden van genetisch onderzoek, zo kan roodfactor, hoornloosheid en kappa-caseïne dankzij deze methode aangetoond worden. Maar ook de erfelijke gebreken zoals Blad en CVM, welke vastzitten op een gen. Alleen Blad is pas in 1990 ontdekt terwijl het bij Osborn dal Ivanhoe, die in 1952 is geboren, vandaan komt. CVM ontdekt in 2000 komt van Penstate Ivanhoe Star, die in 1963 is geboren.

Met andere woorden erfelijke gebreken zijn moeilijk traceerbaar. Als je nu al een met genomics geteste stieren gaat fokken, dus een veel snellere generatiewisseling zijn de risico's vele malen zo groot. In de praktijk blijkt dat met genomics de variatie heel klein wordt. Want de hoogste stieren hebben de hoogste genomische waarden. Hoog x hoog is dat niet hetzelfde als het Inet verhaal? Inteelt of incest en erfelijke gebreken worden een zeer groot probleem. De fokdoelen zijn per land verschillend en veranderd ook keer op keer. Je kunt dan ook niet volledig vertrouwen op genomics geteste stieren die geen betrouwbare fokcijfers hebben. Het zij nog steeds proefstieren.

Ook wordt duidelijk dat van stieren met betrouwbare fokwaarden vooral de betere zijn getest en van de stieren met een lage fokwaarde maar een enkeling. Waarom worden niet eerst die stieren op genomics getest met 95% betrouwbaarheid? Dan weet je pas waar over je praat. Genomics zoekt wat ze willen vinden. Slechte stieren worden nauwelijks gemerkertest. Ook blijkt dat een topstier als Oman in de gecombineerde TPI lijst incl. genomisch stieren in mei 2009 niet eens meer in de top 100 voor te komen en in augustus niet eens meer in de top 200, terwijl deze genomics geteste stieren uit dezelfde stiermoeders en familie's komen die voorheen ook ingezet werden. Kortom het kan gewoon niet waar zijn

De koe met de hoogste genomics zegt niks, het gaat om de koefamilie erachter, om variatie in bloedlijnen en de bouw van de stieren. Leer van de historie. Het zijn altijd de veehouders geweest die de beste stieren leveren en altijd was de afstamming van de nieuwe topper anders dan verwacht.

Bedrijfsbezoek Ketelaar-Mulder

Op bezoek bij Froukje Mulder en Jitte Ketelaar in het Groningse Winsum. We worden ontvangen in de keuken die een hoog koeiengehalte uitstraalt.

Na de successen op de NRM in 2008 en op de keuring in Bedum kunnen wij ook van keuringsliefhebbers spreken

Froukje en Jitte zijn in 2001 op deze locatie begonnen. Zij boerden altijd bij de zeedijk in het Friese Hallum en werden gedwongen te verhuizen. Zo zijn ze in Winsum beland.

Er werd een nieuwe ligboxenstal gebouwd met 160 boxen. De bestaande gebouwen fungeren nu als jongveeststal en opslagruimte. Bij het bedrijf behoort 80 ha land waarvan 20 ha mais. De 120 koeien produceren 9000 kg met 4,32% vet en 3,44% eiwit.

Jitte en Froukje hanteren een eenvoudig voersysteem door zomers dag en nacht te weiden en winters een rantsoen van kuil, mais en hooi met soja als eiwit correctie. De brok krijgen de koeien in de melkstal waar Froukje altijd melkt.

Tussen de koeien zijn Jitte en Froukje op hun best. De ene na de andere afstamming komt voorbij. Robuuste, brede koeien waar vooral de oudere koeien opvallen door hun jeugdige uitstraling. In 1995 is men begonnen met het aAa systeem nadat ze met Ab en Sietske de Groot hadden gesproken en dit systeem hen aansprak.

Er is in het verleden veel Thriple Treat en Sammy gebruikt. Over deze stieren wordt nog steeds vol lof gesproken. Ook met Stardom is veel gewerkt. De laatste jaren heeft Starleader veel invloed gekregen binnen de stal. In bijna elke afstamming komt hij tegenwoordig wel voor, dit is de reden waarom hij nu niet meer gebruikt wordt, maar er lopen nog steeds kalveren van hem

rond. Je moet wel om de uiers denken, maar voor de rest zijn het sterke koeien die tegen een stootje kunnen.

aAa wordt als hulpmiddel gebruikt om een functionele brede koe te krijgen. Als men naar een koe kijkt is de hele koe belangrijk, dus zowel zijaanzicht als voor- en achterkant van de koe. Het belangrijkste is om de hele veestapel goed te hebben, want wij moeten het thuis verdienen. Froukje en Jitte zijn trots op hun koeien en kijken met veel genoegen naar de families die hier zelf gefokt zijn.

Op de vraag wat is de ideale paring dan zeggen ze Leduc xRock vu Emperor. Omdat dit breedte en diepte geeft, makkelijk produceert en ondanks hoge leeftijd er jeugdig uitziet. Dit feit wordt bevestigd door de 1a positie van Leduc dochter op de NRM 2008 in de oudste rubriek en 4^e plaats bij het kampioenschap. De moeder van deze koe staat op de foto, een kleine maar zeer harmonieus gebouwde koe. Ook gaan ze elk jaar met koeien naar de wintershow in Bedum waar ze afgelopen jaar voor de derde keer op rij de 1A bedrijfcollectie in de wacht wisten te slepen. Froukje en Jitte houden van oude koeien, en dat deze van hoog niveau zijn bleek in de kampioenskeuring oudere koeien. Fokje 273 (Aaron x Starleader werd kampioen, Fokje 269 (Starleader x Storm) werd reservekampioen maar ook de plaatsen 3 en 4 waren voor Mulder Ketelaar met Sjoukje 512, de Leduc dochter die op de NRM ook succesvol was

4^e werd de 14 jarige Fokje 219, de dochter van Prelude ging op 11 jarige leeftijd voor het eerst mee naar Bedum waar ze gelijk algemeen kampioen werd. Uit deze Fokje wordt de stier VT Gjalt (v: Titanic) getest. Deze stier werd opgemerkt door veehouders die op internet

discussiëren over veehouderij op www.veeteeltforum.nl

Op deze manier raakten ze geïnteresseerd in de kracht, levensduur en productie van Fokje en de goed gebouwde stier Gjalt dat de stier door verschillende forumleden is aangekocht en gezamenlijk getest wordt. Gjalt heeft roodfactor en is gecodeerd met aAa 156.

Op dit moment worden Mr. Sam, Buckman, en eigen stier VT Gjalt en af en toe Damion gebruikt. Van Buckman hebben we al sterke koeien met hoge lactatiewaarden, 1tje heeft 89 punten gekregen en is nu derdekalfs. Van Gjalt zijn de kalveren nu bijna een jaar en daar zijn ze goed tevreden over.

We wensen de familie Mulder-Ketelaar veel succes met de aAa-

paringen en de daaruit voortkomende keuringssuccessen.

Catrinus Deinum en Eelco Zandvliet

De keuken van Jitte en Froukje verraad de passie voor koeien. foto: Jan Bouwman

Voor de derde achtereenvolgende keer werd dit voorjaar de winnende bedrijfscollectie op de Wintershow in Bedum behaald: Links Kampioen oude koeien Fokje 273 (Aaron x Starleader) midden Sjoukje 568 (Lee x Starleader) en rechts reservekampioen Fokje 269 (Starleader x Storm) . Foto: Jan Bouwman

MEEKMA'S VISIE

ALLEEN AL DE LANGE GESCHIEDENIS VAN HET TRIPLE A-SYSTEEM KAN WORDEN GEZIEN ALS EEN AANWIJZING DAT HET BOEREN HELPT DE **JUISTE STIER AAN EEN KOE** TE KOPPELEN.

aAa floreert na halve eeuw nog

rundveehouderij [fokkerij]

23

Klaas Sjoerd Meekma (51)

is melkgeitenhouder in Deinum (Fr.). Daarnaast is hij publicist met als specialisatie rundveefokkerij.

TOEVALDIG had ik de afgelopen week weer eens contact met onze Nederlandse aAa-pionier Jan Schilder. Hij had met twee collega's wat bokken op het ki-station geanalyseerd. Daar staan er ook twee die bij ons vandaan komen. Vandaar. Het oudste paringssysteem in de melkveehouderij – een halve eeuw geleden ontwikkeld door de Amerikaanse melkveehouder en stamboekinspecteur Bill Weeks – floreert als nooit tevoren in Nederland.

Weeks ontwikkelde het coderingssysteem met zes cijfers, corresponderend met zes basistypes koeien, waarbij elke koe dan ook nog weer een mengvorm van de verschillende types is. Bij elk van de types constateerde Weeks kenmerkende eigenschappen en sterke of zwakke punten. Door de koe te paren met een stier die de tegenovergestelde eigenschappen vertoont, moet de paring resulteren in een nakomeling met de juiste mix van eigenschappen om goed te kunnen functioneren.

aAa beoordeelt niet afzonderlijke onderdelen, maar kijkt naar het geheel en de verbanden tussen de onderdelen. Zo kan, om maar eens wat te noemen, op een koe met een nauwe voorhand en matige klauwen de oplossing worden gevonden in een stier met een ruime voorhand. Dat geeft een betere bloedsomloop en doorbloeding van onder meer de klauwen, en dat is dan volgens aAa de oplossing voor het klauwprobleem.

Groot was de scepsis hier toen bijna 20 jaar geleden Jan Schilder in Nederland begon met het analyseren van koeien volgens het recept van Weeks. Hoe kon je nou met een paar cijfertjes aangeven hoe een stier fikt? De mensen van aAa wijzen fokwaardeschattingen overigens zeker niet af en wijzen er op dat je eerst moet zoeken naar de beste stieren om pas daarna de beste combinaties te maken.

Ik herinner me nog dat Schilder en zijn toen meer ervaren Amerikaanse collega bij de toenmalige KI Zuid-Oost enkele stieren mochten analyseren.

Het feit dat ze Ned-Boyzoon Hol-Stiens Omar melktypische kwaliteiten toedichtten werd direct aangegrepen om het systeem belachelijk te maken. Omar was namelijk een vererfer van wat bredere, dubbeldoelachtige dochters. Zo komen we meteen bij één van de grootste misverstanden over koeien, aldus Schilder, en dat is dat smal melktypisch zou zijn.

De wetenschap heeft aAa nooit echt serieus genomen en het zal ook nooit boteren tussen die twee. Toch zijn er onderzoeken aan het systeem gewijd. Voor zover ik weet leverden deze nooit een bevredigende uitkomst op. Enkele jaren geleden nog deed Peter Op 't Roodt in Vlaanderen uitgebreid onderzoek. Resultaat was dat de aAa-paringen er niet beter uitkwamen dan de koeien uit een paring waarbij de aAa-codes niet passend waren. Ook waren de boeren niet tevredener over de koeien uit een passende paring dan over dieren uit een 'foute' combinatie.

Het onderzoek stond overigens onder auspiciën van CRV. Deze ki-organisatie is – net als de meeste grote ki-organisaties, ook in Noord-Amerika – altijd anti-aAa geweest. CRV heeft haar eigen stieradviesprogramma en heeft aAa altijd als concurrent gezien. Toch laat de organisatie sinds jaar en dag haar stieren coderen, omdat nogal wat klanten daar om vragen.

Wetenschappelijke onderbouwing of niet, het aantal gebruikers van aAa groeit nog steeds zonder dat er aan marketing wordt gedaan. Er zijn inmiddels vier analytici actief in Nederland. Het systeem verspreidt zich ook naar naburige landen, waar nu vijf aAa-analytici de boer op gaan.

Ik weiger te geloven dat als aAa niets meer zou zijn dan mystiek, dat het systeem na 50 jaar nog steeds door zo veel boeren zou worden gebruikt. Wellicht helpt het dat het zo'n sympathiek systeem is, met leuke koeiengedragingen. Ik heb met Schilder afgesproken dat we voor het dekseizoen eens wat bokken en geiten gaan analyseren.

Een melktypische koe. De combinatie van juiste stier bij een koe geeft de grootste vooruitgang.

FOTO: HANS PENSEN

BOERDERIJ 94 — no. 24 (17 maart 2009)

Bron: Boerderij 17 Maart 2009
Door Klaas Sjoerd Meekma

boe024_RUmeekma lo 23

3/13/2009 11:57:02 AM

Geiten analyseren bij Familie Meekma in Deinum

Zoals Klaas Sjoerd Meekma had aangekondigd in zijn column "Meekma's visie" in de Boerderij zou hij voor het dekseizoen een aantal van zijn beste geiten laten analyseren. Zo vlak voor het weekend op vrijdagmiddag 21 augustus hadden Jan en Jim dit tussen het stieren analyseren door kunnen plannen. Ook ik was gevraagd om deze niet dagelijkse gebeurtenis mee te beleven. Zo konden we ons met 3 analyseurs uitleven op de geiten.

Op het geitenmelkbedrijf worden 1000 geiten gemolken. Het rollend jaargemiddelde bedraagt 1263 kg melk met 4.35 % vet en 3.56% eiwit. De geiten lopen in 4 verschillende productiegroepen. De betere dieren uit de hoog productieve groep komen elk jaar bij de bok voor aanwas van goede nakomelingen, en de verkoop van fokbokken. Bij deze groep wordt er gerichte bokkenkeuze toegepast. Verder zijn er twee groepen die worden doorgemolken. Geiten kunnen heel persistent zijn en geven in het tweede of derde jaar na aflammeren soms niets minder dan in het eerste jaar. Als voorbeeld: Zo loopt er ook een geit die in 5 jaar 8000 liter melk geproduceerd heeft in 1 lactatie en nog steeds 5 tot 6 liter per dag produceert (tante van Marten 2) . Het ontbreekt deze dame dan ook niet aan "Dairy" kwaliteiten. En dan is er nog een laagproductieve groep waar in het najaar een bok bij komt. Deze zorgen weer voor aanwas maar ook voor verkoop van vrouwelijk jongvee.

Wij zijn voor in de stal aan de slag gegaan bij de hoogproductieve groep waar Klaas Sjoerd zijn beste geiten

eruit pikte en we een 30 tal geiten geanalyseerd hebben. Wat bij veel geitenbedrijven opvalt is dat de geiten nogal extreem zijn, de oorzaak hiervan is de invloed van Franse KI bokken waar eenzijdig op kg eiwit wordt gefokt en de bouw van de geit geen enkele aandacht krijgt. Wat hier opviel was dat er meer ronde kwaliteiten aanwezig waren. De reden daarvoor is dat er hier veelal Frans bloed geïntroduceerd is door een eigen bok te gebruiken uit een sterke geit met een goede uiervorm. Zo tussen het analyseren door bleek ook dat het mogelijk is dat een geit de moeder van een bekende fokstier kan zijn! Jim zag een geit en zei: "She could be the mother of Arlinda Chief"! Duidend op een geit met een enorme wil om melk te geven maar ook nog zo'n mooie diepe voorhand had en stevige botten, zoals Chiefs moeder ook was.

Vervolgens waren de bokken aan de beurt. In het hok naast de melkstal stonden twee oudere bokken die bekend staan om hun hoge melkvererving. Marten 2 en Joop. Twee heel verschillende bokken. Marten met veel melktypische en open kwaliteiten waarbij de spenen zelf wat werking lieten zien door al die vrouwelijke hormonen (het is eerder voorgekomen dat bokken melk gaven). Joop is de krachtpatser en heeft een stokmaat van meer dan een meter en een enorme kop. Allemaal 4 en 2. Dus hier al variatie.

Eerst was het tijd voor koffie en Klaas Sjoerd had nog heel wat vragen voor ons in petto. Problemen waar hij in de geitenhouderij/fokkerij tegenaan liep en hoe wij daar tegen aan keken. Kortom veel discussie over fokkerij en alles wat daar mee te maken heeft. Dat komen Jan en Jim niet vaak tegen gedurende de stierentrip, en zodoende werd het

een van de leukste middagen van de trip

Na de koffie had Klaas Sjoerd op verschillende andere plaatsen nog bokken staan die geanalyseerd moesten worden, hij werd steeds enthousiaster en er kwamen er steeds meer bokken bij. Zo kwamen we op een gegeven moment in de kapschuur waar Wilson stond -> 462, zijn moeder hadden we ook al gezien en die had dit voorjaar 5 gezonde lammeren gebracht en ze is hard op weg om 10.000 liter te produceren. Vervolgens naar de jongveestal waar we Riemer zagen

-> 516, en een jonge bok tussen de lammeren genaamd Nadal -> 324. Vervolgens weer via de hoogproductieve geiten naar de bok die in groep 4 liep. Daar kwamen we natuurlijk ook weer geiten tegen die Klaas Sjoerd eigenlijk toch ook nog even geanalyseerd wou hebben. En in groep 4 liep Strider -> 435 gretig zijn werk te doen. Zo hebben we 8 bokken geanalyseerd met volop variatie. Dus kon het dekseizoen maar beginnen

Groeten,

Jurjen Groenveld

Wie stink er hier? Jij of ik?

Merilla Sonja G 1965, voorjaar 2009 en drachtig van een 5-ling

Merilla Joop aAa 423

Weeks Analysis op Jersey Island, dec 2008

Vorig jaar ben ik naar Jersey geweest. Na 200 jaar gesloten fokkerij, het was bij wet verboden rundergenetica in te voeren, gingen de grenzen los per 1 Januari 2009. Om de buitenlandse stieren zo goed mogelijk te benutten heeft men besloten met aAa te werken. Ik heb toen op verzoek van de fokkers dit reisverslag gemaakt van mijn bevindingen tijdens mijn eerste bezoek in December 2008. Ik ben afgelopen April opnieuw op Jersey geweest om meer dieren te doen.

Evaringen en bevindingen op Jersey Island

In Oktober vorig jaar kreeg ik een telefoontje van Paul Houzé vanaf Jersey Island met de vraag of ik niet naar Jersey wilde komen om een inleiding te houden over aAa en ook om al wat koeien te analyseren. Daar hoefde ik niet zolang over na te denken, ja natuurlijk, dat doe ik. Op Donderdag 11 december 2008 vloog ik vanaf Schiphol via Londen Gatwick naar Jersey. Ik zou om 10.00 uur op het kanaal eiland moeten arriveren maar vertraging wegens nachtvorst !! zorgde ervoor dat ik pas 17,30 uur op Jersey lande.

Dezelfde avond nog had ik mijn presentatie in het gebouw van de Breeding Association. De lezing verliep wat mij betreft naar wens,

mijn Engels was natuurlijk niet vlekkeloos, maar de boodschap kwam wel over.

De volgende dag het echte werk, 100% Jersey Island Jerseys analyseren. De eerste koppel was op Trinity Manor, een zeer indrukwekkend landgoed. De avond ervoor hoorde ik klachten over het feit dat de koeien op het eiland niet melktypisch genoeg zouden zijn. In deze koppel was het de 23^e koe die in mijn ogen een beetje melktypisch nodig was. Van de 50 koeien waren er in totaal 3 die geanalyseerd zijn met een "1". Een typische Trinity Manor koe is een melktypische koe met centrale draaiers met soms zowel hoge als brede kenmerken 162/165.

Er was niet veel variatie te vinden de meeste dieren hadden Strong en Open nodig. Je zag dan ook regelmatig een koe voorbij komen met een gezwollen vooruier en/of weinig hiel.

Een typisch Trinity Manor koe.

Triple-A Vereniging Jaargang 16

De tweede koppel was die van Le Feuvre. Hier zag je een beetje meer variatie, Hier kon je ook dieren vinden die Dairy, Tall en Style nodig waren zoals de koe hieronder. In deze koppel analyseerde ik 26 dieren en slechts 2 waren Smooth nodig. De meesten waren echt heel Smooth . Je zag daar nogal wat koeien met een vlezig hard vooruier van gebrek aan Dairy en Tall zoals onderstaande koe ook heeft.

Een typische Le Feuvre koe.

Derde koppel, Lodge Farm, vrij groot bedrijf. Ongeveer 8 van de 10 koeien zijn hier geanalyseerd met een combinatie van 234. Ook weer veel Dairy/Smooth/Style in deze koppel. Paul Houzè, de eigenaar, sprak veel over problemen met

uierkwaliteit en celgetal. Ik denk dat het probleem vooral ligt in de gezwollen, vlezige en gespleten vooruiers van gebrek aan Strong, Tall en Open. Hier kon je ook dieren vinden die zo geknepen waren van achteren dat de achteruiers minder melk kunnen bergen en de melkproductie zich verplaatste naar de voorkwartieren die dan nog meer gezwollen leken. Slechts een paar dieren waren Dairy en Smooth nodig en dat waren dochters van dezelfde stier, namelijk Buccaneer.

De vierde en laatste koppel was die van Ricky Leath, opnieuw een vrij groot bedrijf waar ik ongeveer 60 dieren analyseerde. Ricky noemt zich geen fokker maar commercieel melkveehouder. Deze koeien waren anders. Zij waren hoger en opener dan de dieren die ik bij voorgaande bedrijven zag, wat resulteerde in mooie compacte gezonde soepele uiers.

Hier was geen sprake van een dominant type en ik kreeg dus ook een grote verscheidenheid aan aAa nummers op papier. Ricky vertelde mij dat hij fokte en selecteerde op productie en functionaliteit. Wat mij betreft een zeer goede veestapel maar zeker niet de hoogste qua ingeschreven exterieur op papier.

Een typische Lodge Farm koe, de kwaliteiten van Tall zijn te weinig, in dit geval niet aanwezig.

Interessant project,

Het is een voorrecht om door jullie te zijn uitgenodigd en om jullie koeien te mogen zien. Het feit dat deze populatie, de stam van alle Jersey's ter wereld, de laatste 200 jaar gesloten is geweest en dat ik vlak voor het losgaan van de grenzen deze 100% Jersey Island koeien mocht bekijken is uniek. De kwaliteit van de koeien is behoorlijk goed. Koester dat en wees er trots op. De grenzen gaan nu los voor sperma uit de VS, Canada, Denemarken etc, pak wat je nodig bent maar zorg dat je de goede dingen behoudt. Dat lijkt mij een grote uitdaging. Het gras aan de overkant lijkt altijd groener dan het is.

Waarom heeft jullie koe volgens jullie te weinig productieaanleg? Hebben jullie in het fokkerijbeleid streng genoeg geselecteerd op productie? Of kregen de hoogst ingeschreven koeien en de keuringskampioenes meer fokkerijkansen dan de hoogste productiekoeien? De koeien waar jullie van houden zijn die met de mooie sprekende koppen, diepe ribben, lange vast aangehechte vooruiers en lange ronde kruisen met stevige hakken, koeien die de kwaliteiten 156 laten zien. Maar als ze veel melk geven zijn soms de uiers niet zo mooi meer aangehecht. Ik denk dat jullie een koe hebben gefokt dat er mooi uitziet maar niet extreem melkt omdat de melkers niet zijn gebruikt voor de fokkerij. Al een TrueType maatstaaf is waaraan alle dieren mee worden vergeleken is het oppassen geblazen omdat je dan een bepaalde richting ingaat en sommige kwaliteiten verloren kunnen gaan. In de

Holstein fokkerij heeft men een tijd gedacht dat de grote vaarzen met lange benen waar niet al teveel vlees op zat mooi gevonden moesten worden omdat ze melktypisch of

laatrijp zouden zijn. De meer Smooth dieren werden gediscrimineerd omdat ze vroegrijp of ouderwets zouden zijn en scoorden dus niet in de bedrijfsinspectie. Stieren die dit type gaven hadden het moeilijk om met goede cijfers voor de dag te komen, met als resultaat dat binnen Holstein de scherpe kwaliteiten zo de overhand hebben gekregen zodat de vitaliteit onder druk is komen te staan. De meeste rassen zijn ontstaan vanwege economische motieven. Dat zou altijd de basis moeten zijn. Dus gebruik jullie hoogste productiekoeien als stiermoeder of stiervader ook al zitten er schoonheidsfoutjes aan. Het aAa systeem zal helpen de oorzaak op te sporen voor deze schoonheidsfoutjes. Sluit ze niet uit maar gebruik dat productiepotentieel om vooruit te komen maar wel in combinatie met een dier van de andere sexe die aanvullend is qua bouw.

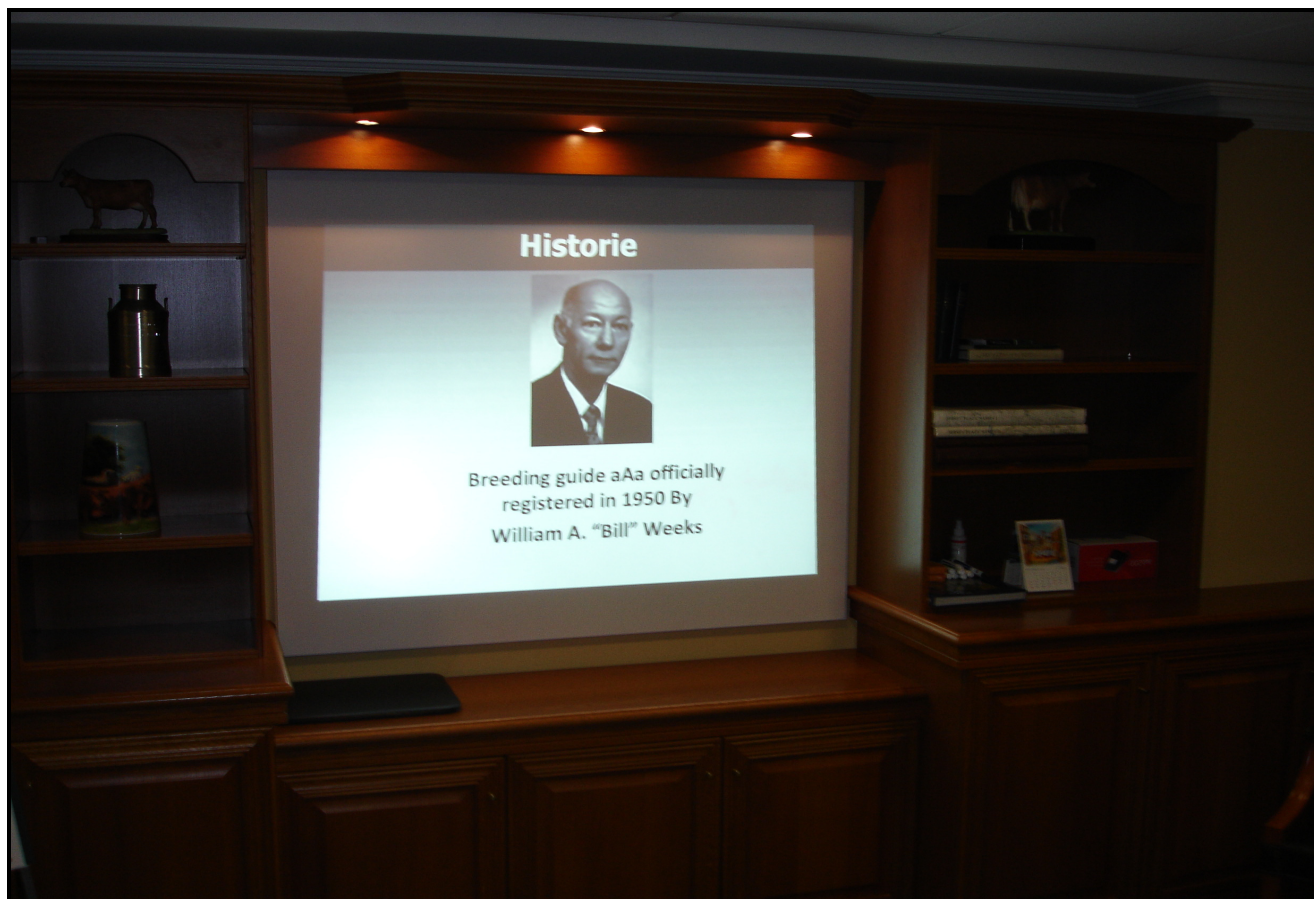
Het is erg interessant om te zien wat de buitenlandse stieren zullen presteren bij jullie. Zij kunnen dienen als een bron van Tall en Open wat het meest nodig is. Ik hoop wel dat er nog genoeg zuivere Jersey Island lijnen overblijven. Ook binnen jullie populatie is er voldoende spreiding in aAa kwaliteiten om verder te komen. Vooral de veestapel van Ricky Leith bezit nogal wat kwaliteiten Tall en Open. Onderschat ook niet de commerciële mogelijkheden van jullie dieren. Andere Jersey populaties hebben ook zo hun problemen, bijvoorbeeld inteelt. Als jullie na gebruik van internationale stieren hetzelfde hebben lopen als ergens anders is dat voordeel weg.

Tot ziens in April

Marcel Verboom

Een mooie Tall, Open Jersey van Ricky Leith.

De grondlegger van aAa reist nog steeds de wereld rond.

Helikopterview ontbreekt bij exterieurbeoordelen

Het in groepsverband veebeoordelen tijdens de door CRV georganiseerde jurydagen, zorgde voor de nodige discussie.

Ervaren veebeoordelaars verschilden zo nu en dan flink van inzicht. Toch bleven de discussies relatief oppervlakkig. Relaties tussen lichaamsonderdelen werden er niet gelegd en de vraag hoe een koe functioneert bleef buiten beschouwing.

CRV hield begin juni een drietal jurydagen verspreid over Nederland en Vlaanderen, waar de nieuwste inzichten rondom het exterieurbeoordelen werden gepresenteerd. Daarnaast werd het prepareren van koeien besproken – kunstgrepen zijn uiteraard niet toegestaan – en er werd uitgelegd hoe een jury zich op een keuring dient te gedragen. Hoe ga je gekleed, hoe geef je een mondelinge toelichting en hoe ga je om met kritiek? De bijeenkomsten in Merksplas, Angeren en Dalen waren bestemd voor gevorderde veebeoordelaars, die ook anderen de kunst bijbrengen en / of jureren op fokvededagen.

Nieuwe kenmerken

In het ochtendgedeelte vertelde CRV-hoofdinspecteur Arie Hamoen bij de gebroeders Oosterink in Angeren dat de onderbalkkenmerken locomotie (beengebruik) en conditiescore inmiddels internationaal zijn aanvaard als standaardkenmerken. Het kenmerk openheid was in Nederland tot dusver gedefinieerd als

de hoek van de ribben in combinatie met de afstand tussen de ribben, maar in internationaal verband hoort daar nu ook de ribwielving bij. De ribben moeten wat rondter vanuit de ruglijn ontspringen, zo legde de hoofdinspecteur uit. Een onderzoekskenmerk was de positie van de draaier, maar op basis van Amerikaans onderzoek is dat kenmerk afgewezen. Hamoen legde uit dat de succesvolle fokkerij op het gebied van uiers er voor heeft gezorgd dat bepaalde zaken te ver zijn doorgeschoten. Zo zijn een zeer nauwe achterspeenplaatsing of zeer korte spenen, evenzeer ongewenst als lange, breed geplaatste spenen en juryleden zouden dit ook moeten bestraffen. „Achteruierbreedte is een kenmerk dat in internationaal verband veel gescoord wordt, maar je moet je afvragen of het echt iets toevoegt. Het is veel gemakkelijker om een nieuw kenmerk toe te voegen, dan om er een af te voeren”, ging Hamoen verder. Showfokker Nico Bons vroeg zich af of kracht in de bovenbouw niet een waardevol nieuw kenmerk zou zijn, wat de

◀ Een groepje ervaren veebeoordelaars zet tijdens de CRV-jurydagen de oudere koeien van de gebroeders Oosterink in Angeren op volgorde en verdedigt haar plaatsing.

Bron: Melkvee Magazine Juli 2009
Door Anne Hiemstra

hoofdinspecteur beaamde met de mededeling dat het wellicht als onderzoekskenmerk zou kunnen worden aangevoerd.

Onvoldaan

Het middagdeel van de jurydagen bestond uit het beoordelen van koeien in groepsverband, waarbij in Angeren eerst een groep vaarzen op volgorde werd gezet en vervolgens een groep tweedekalkskoeien en een groep oudere koeien. De verschillende groepjes veebeoordelaars wezen een woordvoerder aan die de mening van zijn groep voor de microfoon diende te verdedigen. Opvallend was dat de volgorde behoorlijk wisselden, terwijl het allemaal ervaren beoordelaars betrof, die ieder voor zich op fokveedagen als jurylid de dienst uitmaken. Uiteraard is het op volgorde plaatsen van dieren niets anders dan voortdurend afwegingen maken en de ene persoon doet dat anders dan de andere. Toch bekruip je aan het eind van de dag een wat onvoldaan gevoel. Hoewel de jurydagen een sympathiek initiatief vormen, beklijft er niet veel. Er is weliswaar een richtlijn opgesteld, maar die is niet zo helder en breed gedragen dat iedereen de koeien in dezelfde volgorde plaatst. Er is veel discussie, maar je krijgt niet het gevoel dat het tot veranderingen leidt. En natuurlijk is het ook niet eenvoudig zaken te veranderen, als iedereen wat anders roept. Dan is er nog het gevoel dat het er überhaupt niet zo toe doet, in welke volgorde de dieren worden geplaatst. Het gaat erom dat koeien goed produceren en probleemloos oud worden, zoals Truus 140 elders in dit blad. Al het andere is op de keper beschouwd maar bijzaak.

Waaromvraag

Het onvoldane gevoel heeft ook te maken met oppervlakkigheid. Het lineaire exterieurbeoordelen is een vrij oppervlakkige bezigheid, waarbij wordt gekeken of de afstand tussen de spenen nou groot of klein is, waarderend in een cijfer van 1 (breed geplaatst) tot 9 (nauw geplaatst). Of dat een kruis oplopend (1), vlak (3) of sterk hellend (9) is, met alle variaties er nog tussenin. Het zou een stuk interessanter worden als de vraag zou worden gesteld, waarom de afstand tussen de spenen groot of klein is. Of waarom een kruis oplopend of hellend is. Zijn de draaiers juist achterin, waardoor de zitbeenderen omhoog en de lendenen naar beneden gaan. Op die manier ben je niet langer met symptomen bezig, maar bedrijf je fundamentele fokkerij.

Ondanks dat diepgang en logische verklaringen vaak ontbreken – de uitleg van een kenmerk als robuustheid onttaardt nog altijd in welles/nietes-discussies – heerst er een duidelijke topdown structuur ten aanzien van de verzameling van exterieurgegevens. De inspecteur heeft richtlijnen meegekregen en

schrijft koeien zo goed mogelijk volgens die richtlijnen in. De veehouder heeft daarin geen stem. Uiteraard beogen de richtlijnen ook een koe die goed produceert en zonder problemen oud wordt, maar de noodzakelijke waaromvraag is nooit gesteld. Waarom wordt een koe oud? Waarom wordt die ene vaars die zo goed functioneert maar met gemiddelde cijfers ingeschreven en waarom krijgt die andere vaars, met die superstrakke uier waardoor ze altijd lucht zuigt bij het melken, wel 85 punten?

Kwaliteiten

Om uit het proefstieraanbod de beste stieren boven water te halen, zou de boer dus eigenlijk wel een stem moeten krijgen. Een boer gaat dagelijks met zijn vee om en kan daarom zeker voor nuttige informatie zorgen rondom het functioneren van een dier. Een handig hulpmiddel vormen de 'kwaliteiten van een goede melkkoe', zoals ze elders op deze pagina's zijn uitgelicht. Constaties van soms al meer dan honderd jaar geleden, die tot op de dag van vandaag nog niets aan kracht hebben ingeboet. De lijst werd zestig jaar geleden gecompleteerd door Bill Weeks, die ook het aAa-systeem ontwikkelde.

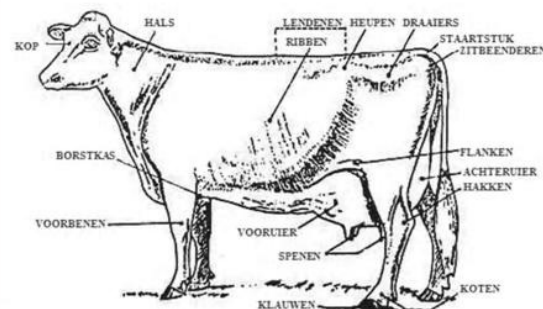
Wie Truus 140 (zie voorpagina) vergelijkt met de 'kwaliteiten van een goede melkkoe', ontdekt dat er opvallend veel parallellen zijn. Toch kreeg Truus maar relatief weinig punten voor haar exterieur. Omgekeerd bestaat ook. Er zijn koeien met weinig kwaliteiten en veel punten voor het exterieur, wat verklaard kan worden door mode. Nico Bons wil aandacht voor 'kracht in de bovenbouw', maar waarom is een hoge rug beter dan een iets hangende rug? De Duitse levensduurfokkerij gaat juist voor een wat verzonken rug. De reden is dat een koe een loopdier is en zich zo soepeler kan voortbewegen.

Het wiel uitvinden

Opvallend is dat het belang van ribwieling al zestig jaar op de kwaliteitenpagina staat, terwijl het nu pas een rol krijgt bij de bedrijfsinspectie. Kennelijk willen onderzoekers dus steeds het wiel opnieuw uitvinden. Omdat men niet te veel kenmerken wil scoren, wordt ribwieling nu bij openheid ondergebracht, terwijl het niet hetzelfde is. Er ontstaat dus een mix-kenmerk. Hoe moet een veebeoordelaar nou een gewelfde, iets gesloten koe, zoals we de Tops-dochters destijds kenden, gaan scoren voor dit kenmerk? Deze mix-kenmerken lokken juist discussies uit. In het geval van de draaiers slaan de onderzoekers de plank zelfs ronduit mis. De positie van de draaiers op zichzelf zegt niets over de levensduur, omdat het voorbijgaat aan de relaties tussen onderdelen. De draaiers kunnen weliswaar centraal, maar te nauw geplaatst zijn, zodat er geen ruimte is voor de uier. Of dat een koe naast centraal geplaatste draaiers geen borstdiepte heeft, waardoor ze zichzelf niet gezond kan houden. Het

probleem van dergelijke onderzoeken is dat er naar het effect van slechts één onderdeel wordt gekeken en niet naar het grotere geheel. De helikopter interview ontbreekt.

De bouw van de kruizen wordt in slechts twee lineaire onderbalkkenmerken gevangen, kruisligging en kruisbreedte, waarbij de afstand tussen de zitbeenderen wordt gescoord. Maar er is uiteraard meer, zoals ook op de kwaliteitenpagina is te zien. De draaiers en heupen moeten breed geplaatst zijn en het staartstuk hoog genoeg. Als het staartstuk te diep ligt, kan er geen kalf door. De door Weeks beschreven kwaliteiten en relaties tussen onderdelen staan volledig in het teken van functionaliteit. Mode speelt geen rol. Het is allemaal volstrekt logisch en dan ook vreemd dat de fokkerijwetenschap dergelijke inzichten tot dusver volledig aan zich voorbij laat gaan. Kennelijk is die te ver afgedwaald van hoe een koe nou eigenlijk functioneert en is er onvoldoende kennis van de kwaliteiten van een goede melkkoe.

KWALITEITEN VAN EEN GOEDE MELKKOE

KOP	fijn, lang genoeg, brede bek, sterke kaken, open neusgaten, en heldere ogen.
HALS	lang en slank en recht.
VOORBENEN	recht, lang, sterk, breed en stabiel staand.
BORSTKAS	veel capaciteit, lange voorribben, en een brede borstkasbodem.
LENDENEN	sterk, breed en op niveau.
RIBBEN	breed, plat, lang, rond gevormd.
FLANKEN	fijn, recht, breed en diep.
VOORUIER	sterk aangehecht, genoeg lengte, vouwbaar en elastisch.
ACHTERUIER	hoog genoeg, symmetrisch met hoge en brede aanhechting.
SPENEN	loodrecht, vierkant geplaatst, goed apart, goede vorm, lengte en maat.
HEUPEN	breed en op niveau met de rug.
DRAAIERS	breed, en centraal geplaatst tussen heupen en zitbeenderen.
ZITBEENDEREN	breed, scherp, en iets lager dan de heupen.
STAARTSTUK	iets boven en tussen de zitbeenderen geplaatst.
HAKKEN	scherp gelijnd, met duidelijk zichtbare pezen, en grote, platte, harde botten.
KOTEN	sterk, verend, groot, en lang genoeg.
KLAUWEN	kort, rond, gelijk met hoge hiel en vlakke zool.